

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Oktoober 2012

Nr: 46

SISUKORD

· Meeldetuletus taotlejale: PRIA IV voor	lk 2
· Tegevussuundade finantside jääk	lk 2
· Kalandusvõrgustik: ümarlaud	lk 2-3
· Sügisesed õpitoad	lk 3
· Lubatud kogupüügid Euroopas 2013 – olukord paraneb	lk 4-5
· Euroopa merendus- ja kalandusfond (EMKF) ja 2020. aasta eesmärgid	lk 6-7
· Võrtsjärv esitles ennast maastikuteatris	lk 8-9
· Doktoritöö määratleb Võrtsjärve rolli globaalses süsinikuringes	lk 9-10
· Valitsus arutas kutseliste kalurite püügivõimalusi	lk 11
· Inimesed kinkisid kaladele poolsada õnnelikku aastat	lk 12-13
· Koha on kalaletis aukohal	lk 14-16
· Poola kalandusgrupp külastas taas Võrtsjärve piirkonda	lk 16-17
· Peainspektor osutus ise röövpüügi mahitajaks	lk 18
· Eesti soovib kalanduses suuremat tähelepanu turuarendusele	lk 19
· Kadunuks jäänud mees leiti jõekaldalt surnuna	lk 20-21
· Piltuudis - Eesti kalandusgrupid külastasid Hispaaniat	lk 21

MEELDETULETUS TAOTLEJALE: PRIA IV VOOR

PRIA võtab järgmisi projektitaotlusi vastu 12.11 - 19.11.2012

Projektitaotlused tuleb eelnevalt esitada hindamiseks Võrtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ-le hiljemalt 05.11.2012

Taotlused tuleb eelnevalt saata elektrooniliselt e-mailile jaanika@vortsjarv.ee. Taotlused läbivad vormilise eelkontrolli ja edastatakse hindamiskomisjonile. Lõplikult vormistatud taotlused tuleb edastada paber kandjal Võrtsjärve Külastuskeskusesse (lahtiolekuajad T-R, 10.00-16.00) või postiaadressile Kruusa 15, Elva 61503, Tartumaa.

TEGEVUSSUUNDADE FINANTSIDE JÄÄK SEISUGA 27.09.12

Kalasadamate ja lossimiskohtade uuendamine - 0 EUR

Kalandustoodete töötlemine ja otseturustamine - 0 EUR

Kalandusega seotud turismi arendamine ja rannakülade taaselustamine - 0 EUR

Tegevuste mitmekesistamine – 16 013, 27 EUR

Koolitustegevused – 11 467, 36 EUR

KALANDUSVÖRGUSTIK: ÜMARLAUD

29. oktoobril toimus Tallinnas, Põllumajandusministeeriumi suures saalis järjekorras 12. kalanduspiirkondade ümarlaud, millest võtsid osa ka MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond tegevjuht ja assistent.

Sihtgrupiks olid kalandupiirkondade juhatuse liikmed ja tegevjuhid, Põllumajandusministeeriumi ja Pria ametnikud ning Kalandusvõrgustiku üksus.

Peamiseteks teemadeks olid määruse muudatusega seonduv, kalamüügiportaali vajalikkusest/võimalikkusest, MSC märgist ja Novembri lõpus Leedus toimuva seminariga seonduv.

Kalanduspiirkondade määrusesse on plaanitud mitmeid muudatusi veel käesolevaks perioodiks. Hea muudatus on see, et piirkondade tegevusgrupid saavad eelarvetoetust aastaks 2014-2015, ehk seniks kui jõustub uue perioodi määrus ning seega saame üleminekuaja valutult üle elada. Lisaraha tuleb käesoleva perioodi alguses tekkinud jääkidest, mida tegevusgruppidele välja ei jagatud. Lisaks jäävad teatud summad ka projektidele. Täpsed summad on veel lõplikult teadmata, aga ministeerium lubas hiljemalt 1. detsembriks kõik muudatused kinnitada. Kuigi Võrtsjärve projektirahad on enamuses välja jagatud, on lootust, et jätkub ka üht-teist 2013 aastaks.

Muutuvad ka teatud abikõlbulikud kulud määruhes, nt turismi suuna alt saab edaspidi toetust küsida mitte ainult puhkemaja ehituseks vaid abikõlbulikud on kõik majutustevõtted turismiseaduse mõistes.

NB! Oluliseks saab järgmisel aastal ka see, kuidas on eraldatud toetusi meie taotlejad kasutanud. Nüüd on väga oluline, et kõik taotlejad annaksid meile kohe teada, kui nende toetusesummad on projekti elluviimise käigus muutunud. Vabanenud summad saame siis eraldada uutele taotlejatele. Aitäh kõigile, kes seda juba teinud on.

Rohkem infot: <http://www.maainfo.ee/index.php?id=2102&page=3263&>

SÜGISESED ÕPITOAD!

Seoses mõnusate kalailmade tulekuga jätkuvad juba traditsiooniks muutunud kalastusteemalised õpitoad. Kõigile huvilistele on lisatud kalender toimuva osas. Kavas võib tekkida muutusi, kuid nendest anname kindlasti teada. Õpitubadele saab registreeruda alltoodud maili aadressitel ning need on kõikidele huvilistele tasuta.

Viljandi Kalastuskeskus algusega kell 17:30

- 24.10.12 - kalateadlased
- 31.10.12 - lutsupüük
- 07.11.12 - keskkonnainspeksioon
- 14.11.12 - jääohutus ja esmaabi

Lisainfo ja registreerimine:

Viljandis
viljandi@kalale.ee
tel: (+372) 585 10 424

Allikas: www.kalale.ee

LUBATUD KOGUPÜÜGID EUROOPAS 2013 – OLUKORD PARANEB

2013. aastal kavatseb Euroopa Komisjon jätkata liikumist Euroopa kalavarude maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel kasutamise suunas. Seda seisukohta väljendas komisjon oma kevadises teatises, milles käsitleti järgmise aasta lubatud kogupüükide ja kvootide väljatöötamise meetodeid. Kõnealuse valdkonna huvirühmadel ja end asjaomastena tundvatel kodanikel palutakse esitada oma seisukohad komisjoni nägemuse kohta.

Iga aasta kevadel koostab komisjon kokkuvõtte kalavarude olukorra kohta ning teeb teatavaks meetodid, mille alusel töötatakse välja järgmise aasta lubatud kogupüükide ettepanekud. 2013. aastal jätkatakse varasematel aastatel alustatud. Meenutame: 2011. aastal hakati liikuma Euroopa kalavarude maksimaalse jätkusuutliku saagikuse suunas. Kalavarude puhul, mida ei kasutatud veel selle põhimõtte kohaselt, vähendati lubatud kogupüüke järk-järgult nelja aasta jooksul, seades eesmärgiks saavutada maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel kasutamine 2015. aastaks.

Tuleb tähele panna, et mõju vähendamine kalavarule ei pea tingimata tähendama lubatud kogupüükide vähendamist. Kui kalavaru suureneb, võib ühtlasi suurendada ka lubatud kogupüüki, kui seejuures ei seata ohtu jätkusuutliku saagikuse põhimõtte rakendamist. Olukord on hakanud märgatavalt paranema. Euroopa Atlandi ookeani poolisel küljel on bioloogiliselt ohutus seisundis olevate varude hulk kasvanud 29%-lt 56%-ni. 38 varust, mille kohta meil on olemas täpsed andmed, kasutatakse 22 varu, seega enam kui pooli, maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel. Möödunud aastal hõlmas ülemäärane kasutus 63% varudest. Vahemeres on edasimineku vähem märgatav, ainult 13 varu 103-st kasutatakse maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel.

Ja veel üks märkimisväärne asjaolu, mis annab kahtlemata tunnistust kalavarude olukorra paranemisest: selliste varude osakaal, mille lubatud kogupüügid ületavad jätkusuutliku kasutamise taseme, on käesoleval aastal oluliselt vähenenud. Praeguseks on tegemist 11%-ga varudest, 2011. aastal oli vastav suhtarv 23% ja 2003. aastal koguni 46%. See tulemus on seotud

mitmeaastaste kavade kasutuselevõttuga ja teadlaste arvamuse varasemast suurema arvesse võtmisega poliitiliste otsuste tegemisel.

Andmete puhul olukord muutuseta

Paraku ei ole teadlased täheldanud paranemist liikmesriikide esitatavate andmete puhul. Siinkohal mõeldakse väljapüügistatistikat, eriuuringuid, proovide võtmist jms. See asjaolu ei võimalda anda kalavarude olukorrale täpset hinnangut, mis on vajalikmaksimaalse jätkusuutliku saagikuse taseme väljaarvutamiseks. Probleem tõstatati möödunud aastal ja komisjon palus liikmesriikidel teadusasutustele antava teabe kogumine ja edastamine paremini korraldada, liiatigi on selle jaoks ette nähtud Euroopa vahenditest antavad toetused.

Käesoleval aastal on näiteks Euroopa vete Kirde-Atlandi 92 kasutatavast kalavarust vaid 38 kohta piisavalt andmeid selleks, et võimaldada teadlastel välja arvutada maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele vastav suremuse tase. Vahemere 103 varust on vaid 65 puhul võimalik maksimaalse jätkusuutlikkuse tase välja arvutada.

Sel aastal hakkavad teadlased maksimaalse jätkusuutliku saagikuse taseme väljaarvutamist võimaldavate varude osakaalu suurendamiseks kasutama uusi hindamismeetodeid ja konsulteerimismenetlusi, mille jaoks nõutavate andmete täpsusaste on väiksem. Neid hinnanguid oodatakse juunis.

Meenutame komisjoni poolt lubatud kogupüükide kindlaksmääramiseks kasutatavat meetodikat, mille aluseks on põhimõte, et samaväärses olukorras olevate varude suhtes rakendatakse ka sarnaseid meetmeid.

- Mitmeaastaste kavade alusel hallatavate varude puhul määratakse lubatud kogupüük kindlaks vastavalt kavas toodud andmetele.
- Varude puhul, mida juba kasutatakse maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel, jääb väljapüük samaks.
- Varude puhul, mille korral on tegemist ülepüügiga ja mille suhtes siiani ei kohaldata mitmeaastast kava, vähendatakse lubatud kogupüüki asjakohase protsendimäära võrra.

Need põhimõtted kehtivad varude kohta, mida on olnud võimalik teaduslikult hinnata. Ülejäänud varude puhul teeb komisjon ettepaneku olemasolevate osaliste hinnangute põhjal, pidades silmas ettevaatliku kasutuse põhimõtet.

Allikas: http://ec.europa.eu/fisheries/index_et.htm

EUROOPA MERENDUS- JA KALANDUSFOND (EMKF) JA 2020. AASTA EESMÄRGID

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi tegevus on kooskõlas ühise strateegilise raamistikuga. Eesmärk on saavutada tõukefondide kasutamise suurem sidusus, pidades samas silmas Euroopa 2020. aasta strateegia täpsustamist. Rahastamise kasutamine peab edaspidi olema seotud jätkusuutliku investeerimisega abisaava sektori või territooriumi majandusse.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi käivitamine on nähtud ette 2014. aastal ja selle tegevus peaks kestma seitse aastat. Fondi on juba tutvustatud ajakirja eelmises numbris (1), seetõttu piirdume praegu vaid üldise tausta kirjeldamisega.

Euroopa Komisjon on seadnud eesmärgiks suurema sidususe saavutamise erinevate tõukefondide kasutamisel. Nendeks fondideks on Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Ühtekuuluvusfond, Euroopa Sotsiaalfond (ESF), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja EMKF. Siiani olid kõigil viiel fondil omaenda eesmärgid ja neid juhiti üksteisest sõltumatult. Edaspidi toimub nende fondide tegevus ühise strateegilise raamistiku kaudu, mille loomise ettepaneku tegi komisjon käesoleva aasta märtsis (2).

See tähendab, et fondid hõlmatakse samasse programmiperioodi (2014–2020), nad toimivad üldise strateegia raames ning on suunatud Euroopa Liidu poolt Euroopa 2020. aasta strateegias püstitatud eesmärkide saavutamisele. Kõnealused eesmärgid on teadmistepõhise, jätkusuutliku ja kaasava majanduse ülesehitamine, tööhõive kõrge taseme saavutamine ja sotsiaalne ühtekuuluvus.

Tihe ajagraafik

Seadusandliku menetluse käigus võetakse vastu üldmäärus, mis hõlmab kõiki nimetatud fonde, ning iga fondi eripärasid kajastavad erimäärused. Tegemist on olulise lihtsustamisega, sest tänu sellisele raamistikule teenivad kõik viis fondi samu eesmarke, nende suhtes kehtib sama ajagraafik ning samad ellurakendamise ja järelevalve eeskirjad. Kõnealused määrused on praegu läbivaatamisel Euroopa Parlamendis ja liikmesriikides ning need peaks vastu võetama 2013. aasta jooksul.

Fondide vahendite kasutamiseks peavad liikmesriigid sõlmima komisjoniga partnerluskokkuleppe, milles liikmesriik näitab, kuidas kõnealuse viie fondi vahendid aitavad kaasa 2020. aasta eesmärkide saavutamisele. Partnerluskokkulepped peavad olema sõlmitud programmiperioodi 2014–2020 alguseks.

Samal ajal peab komisjon kõikide liikmesriikidega iga fondi puhul partnerluskokkuleppe tingimusi silmas pidades läbirääkimisi ühe või mitme rakenduskava üle. Rakenduskavade peaeesmärk on jaotada liikmesriigi eelarvevahendid asjaomase fondi erinevate prioriteetsete

suundade vahel. Konkreetselt tähendab see EMKFi puhul, et rakenduskava abil jaotatakse iga liikmesriigi olemasolevad eelarvevahendid kuue järgmise prioriteetse suuna vahel:

- tööhõive ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamine;
- uuendusliku, konkurentsivõimelise ja teadmispõhise kalanduse edendamine;
- uuendusliku, konkurentsivõimelise ja teadmispõhise vesiviljeluse edendamine;
- säästva ja ressursitõhusa kalanduse edendamine;
- säästva ja ressursitõhusa vesiviljeluse edendamine;
- ühise kalanduspoliitika rakendamise soodustamine.

Territoriaalne lähenemine

Üldmääruses tuuakse ettepanekuna välja teatavad mehhanismid, mis toetavad integreeritud lähenemist ning võimaldavad erinevate fondide tegevust paremini koordineerida ja saavutada sünergia.

Toome näiteks kohalike ettevõtjate tehtava kohaliku arendustegevuse, mida varem nimetati Euroopa Kalandusfondi 4. teljeks. Alates 2014. aastast järgivad EAFRD, ESF, ERF ja EMKF selliste kohalike algatuste puhul ühist metoodikat ja ühtseid eeskirju, seejuures on kõnealune valdkond äärmiselt soodustatud, sest see toetab integreeritud lähenemist territoriaalsele arengule ja on seotud kohalike kogukondade kaasamisega nende algatuste elluviimisesse.

Tänu ühtsele lähenemisele on kohalike ettevõtete partnerlussuhete alusel võimalik välja töötada arengustrateegia, mida rahastatakse korraga mitmest fondist.

See aga võimaldab käivitada suurema ulatusega projekte ja ületada ühe konkreetse fondi ees seisvad piirangud. Nii näiteks võib kalurite kogukond pöörduda oma projektiga seotud ümberõpet või sadamataristut puudutavate aspektide puhul vastavalt ESFi või ERFi poole.

Sellise strateegia eesmärk on mitte lasta käest investeerimisvõimalusi, mis võivad kaasa aidata tegelikule majandusarengule.

- (1) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 55, märts 2012, lk 4-7. (2) Vt SWD(2012) 61 – komisjoni talituste töödokument pealkirjaga „Elements for a common strategic framework 2014 to 2020”. Ainult inglise keeles.

Allikas: http://ec.europa.eu/fisheries/index_et.htm

VÕRTSJÄRV ESITLES ENNAST MAASTIKUTEATRIS

Täispikkuses   artikkel   ilmus   27.   oktoobri   «Sakala»   paberväljaandes.

Võrtsjärve piirkond koostab uut turismi arengukava, kasutades selle juures uuenduslikku meetodit — 3D-maastikuteatrit, mis annab ettekujutuse, kas objekt sobib kavandatavasse kohta või mitte.

Eelmisel neljapäeval olid Võrtsjärve idakaldale Rannu rahvamaja kutsutud piirkonna omavalitsusjuhid, ettevõtjad, kohalikud elanikud ja teisedki, kes turismi arengukava loomisel sõna sekka soovisid öelda.

Ees ootas omapärane sündmus: huvilised pandi istuma rahvamaja saali püstitatud kaarekujulise ekraani ette, millel näidati virtuaalset retke mööda Võrtsjärve äärt. Kuigi saal on suur, sai 3D-efekti säilimiseks seda esitlust korraga jälgida 15—20 inimest.

Huviliste ees avanes pilt, mille olid kokku pannud Eesti maaülikooli spetsialistid. Spetsiaalse tarkvaraga olid nad fotosid, maakasutuskarte, kõrgusmodelit ja muid andmeid kasutusele võttes modelleerinud tõepärase maastiku.

Võrtsjärve sihtasutuse juhataja Jaanika Kaljuvee sõnul olid esitlusele lisatud objektid, mida nimetatakse Võrtsjärve värvateks. Retk algas Jõesuust, liikus edasi Vehendi puhkealale, järvemuseumi juurde, Vooremäele, Pikasilda ja siis länekallast pidi tagasi.

Kolmel seansil kokku osales üle 60 inimese. Pärast esitlust võtsid vaatajad kohvilaua taga istet ning arutasid, milliseid objekte oleks vaja nähtule lisada või mis tuleks sealt hoopis eemaldada. Oodatud olid ka äsja sündinud ideed.

Jaanika Kaljuvee ütles, et maaülikooli spetsialistide abiga kantakse mõtted maastikuteatri esitlusele. Tänu kolmemõõtmelisele kujutusele saavad planeerijad ettekujutuse sellest, kuidas objektid maastikul välja võivad näha.

«Ikka on räägitud, et kui arengukavasid koostatakse, ei kujuta inimesed uutest asjadest rääkides hästi ette, kuidas need objektid looduses paiknevad ja mis nende naabrusesse jääb,» selgitas ta.

«Maastikuteater on hea vahend, näitamaks seda, mis on vaadeldavas paigas juba olemas ning kas uus objekt sinna üldse sobib.»

Ta lisas, et retk oli mõnes mõttes ka virtuaalne õppereis. «Ikka veel leidub neid inimesi, kes ei tea, mis naabervallas toimub. Selline ülevaade aitas piirkonna arenguplaanidega tutvust teha.»

Kuigi 3D-maastikuteater on arengukava koostamiseks ainult abivahend, saab Jaanika Kaljuvee sõnul pärast viimase versiooni valmimist teha esitlusest video. Sellega on võimalik Võrtsjärve piirkonda kõikjal tutvustada.

«Oleme plaaninud lõpuesitluse valmis teha juunis peetavate Võtsjärve mängude ajaks,» kõneles Kaljuvee. «Seal on koos suurem hulk rahvast, kellele saaksime tehtud tööd tutvustada.»

Siis peaks olema selgunud ka see, kui suurt perioodi järgmine Võrtsjärve turismi arengukava hõlmab.

Allikas: <http://www.sakala.ajaleht.ee/1023478/vortsjarv-esitles-ennast-maastikuteatris/>

DOKTORITÖÖ MÄÄRATLEB VÕRTSJÄRVE ROLLI GLOBAALSES SÜSINIKURINGES

Reedel, 26. oktoobril kell 10.00 tuleb kaitsmisele Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi doktorandi Alo Laasi väitekiri „Järvede produktiivsuse ja toitainete peetuse sesoonsus, aastatevahelised erinevused ning sõltuvus järvede morfomeetriast” filosoofiadoktori kraadi taotlemiseks hüdrobioloogia erialal.

Alo Laasi sõnul pole hoolimata siseveekogude rohkusest parasvöötmes meil senini selget ülevaadet nende veekogude rollist globaalses süsinikubilansis. “Elusorganismide elutegevuse käigus toodetav süsihappegaas vabaneb meid ümbritsevasse keskkonda, kusjuures magevetes hingamisel vabaneva CO₂ kogus omab olulist rolli globaalses süsinikuringes,” ütles Laas. “Tänu mageveekogudes toimuvale fotosünteesile tarbitakse esmatootjate (primaarprodutsentide) poolt ära rohkem kui pool kogu maismaal toodetavast süsihappegaasist, mis vastasel juhul jõuaks meid ümbritsevasse keskkonda.”

Veekogudes toimuva primaarproduktiooni ja hingamise alusel saab järved jagada kahte erinevasse ainevahetuse tüüpi: CO₂ tootvateks (heterotroofseteks) ja CO₂ talletavateks (autotroofseteks). Globaalses kontekstis võib ka väike nihe nii primaarproduktiooni kui

hingamise tasakaalus, põhjustatuna näiteks orgaanilise aine või toiteainete (näiteks fosforühendite) sissevoolu muutustest, muuta järve kui terviku ainevahetuse tüüpi.

”Oma varasematele uurimustele ja teadmistele tuginedes oletasime, et Võrtsjärv võib vahetada oma metabolismi tüüpi jää tuleku ja minekuga,” selgitas doktorant. ”Jää- ja lumekatte all väheneb oluliselt vette jõudev valguse hulk, mis on üks kõige olulisem mõjur fotosünteesi käivitamisel ja läbiviimisel.” Valguse ööpäevane ja aastaajaline muutlikkus ongi üheks peamiseks põhjuseks veekogude metabolismitüübi kujundamisel. Muutused erinevate tegurite osas, mis mõjutavad primaarproduksiooni või hingamisprotsesse, võivad toimuda ajaliselt üsna kiiresti (tundide ja päevade jooksul), mistõttu oli neid seni kord kuus toimunud vaatluste abil väga raske jälgida.

Doktoritöö määratleb Võrtsjärve kui suure ja madala eutroofse parasvöötme järve metabolismitüübi ja rolli nii regionaalses kui globaalses süsinikuringes; koondab Võrtsjärve primaarproduksiooni pikaajalised muutused ning täidab vastavas andmestikus olevad lüngad modelleerimise abil. Lisaks annab töö ülevaate Võrtsjärve sisse- ja väljavoolude süsinikuühendite ja toiteainete hulkadest ning hindab fosfori kinnipidamist 54 erinevas maailma järves. Töö tulemusena selgus, et Võrtsjärve metabolismitüüp muutub kaks korda aastas: autotroofne periood algab varakevadel kohe pärast jääminekut ning kestab kuni augusti keskpaiga või septembrini, seejärel muutub järv kuni varakevadeni heterotroofseks. „Võrtsjärve koguproduksioon on hingamisega ligikaudu võrdne või ületab seda vaid veidi, mistõttu järv ei toimi olulise süsihappegaasi emiteerijana.“ Samuti võib uuringute tulemusena oletada, et kliima soojenemisel võib Võrtsjärve metabolismitüüp nihkuda heterotroofsuse suunas (kuna temperatuuri tõus intensiivistab hingamist rohkem kui fotosünteesi).

Võrtsjärve on regulaarseire raames uuritud juba aastast 1911. Primaarproduksiooni mõõtmistega tehti algust 1982. aastal, kuid kogutud andmeridades esineb kahjuks puudujääke. 2008. aastal alustati süsinikubilansi koostamiseks vajalikke uuringuid ka Võrtsjärve suuremates sissevooludes ning väljavoolus. Tänu Euroopa Liidu toetusfondidele ja riiklikult sihtfinantseeritavale teadusteemale soetati 2009. ja 2010. aastal mitmeid uurimisplatvorme ning ka järvepoi, millede abil said Võrtsjärvel alguse pidevmõõtmised.

Doktoritöö avalik kaitsmine toimub Tartus Veski tn 4 seminariruumis. Doktoritöö juhendaja on Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi uurija-professor dr Tiina Nõges ja oponent dr Kurt Pettersson (*Erken Laboratory, Departement of Ecology and Genetics, EBC, Uppsala University*).

Doktoritöö leiab:

http://dspace.emu.ee/bitstream/handle/10492/782/ALaas2012_PhDThesisFin.pdf?sequence=1

Allikas: www.emu.ee

VALITSUS ARUTAS KUTSELISTE KALURITE PÜÜGIVÕIMALUSI

Eisel valitsuse istungil tutvustati kutseliste kalurite püügivõimalusi ja –tasusid järgmiseks aastaks. Püük rannikumerel ja siseveekogudel jääb tänavusega samale tasemele. Vastavalt esmaspäeval EL kalandusnõukogus toimunud läbirääkimistele kasvab Eesti räime- ja kilupüük Läänemeres.

Valitsuse istungil olid arutlusel kutseliste kalurite püügivõimalused Eesti rannikumerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ja teistel siseveekogudel ehk otsustati lubatud püügivahendite arv nimetatud piirkondade kaupa. Tänapäevane otsus ei puuduta üldist lubatud saaki Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel, see otsustatakse novembris Eesti ja Venemaa vahelise kokkuleppega. Samuti ei kajastu siin Läänemere räime ja kilu kvoodid, milles saavutas Eesti Luksemburgis toimunud läbirääkimistel oma eesmärgi ning üle mitme aasta suureneb meie kalapüük Läänemeres.

“Püügivõimaluste juures tuleb tõsiselt arvesse võtta meie kalavarude olukorda, et ei püütaks rohkem kui varud lubavad. Arvestades teadlaste soovitusi, siis järgmisel aastal üldine püük siseveekogudes ja rannikumerel ei suurene ja kalade kaitseks plaanitakse ajutisi püügipiiranguid nii Väinameres, Liivi lahel kui ka Peipsi järvel,” selgitas keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus.

Teiste kalapüügi vahendite piirarvud on jäetud samaks. Erandina vähendatakse rannikumerest angerjate püügiks lubatavate rivimõrdade arvu, mis väheneb taas 15 protsendi võrra. Läänemere angerjavaru on vähenemas ja selle taastamiseks on vaja nende püüki vähendada. Vastavalt Euroopa Liidu angerjamajandamiskavale on vähendatud rivimõrdadega püüki viimasel viiel aastal ning 2013. aastaks on Eesti täitnud kohustuse vähendada spetsiaalseid angerjapüügivahendeid poole võrra võrreldes 2007. aastaga.

Üldiselt siseveekogudes püügiõiguse tasud jäävad tänavustega võrreldes samaks. Erandiks on vaid angerjapüügivahendite püügiõiguse tasu nendes veekogudes, kuhu on asustatud angerjat. 2011. aasta heade koha saakide tõttu tõuseb pisut tasu Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel püüdmine mõne püügivahendi osas, kuid endiselt on need tasud kolm korda väiksemad kui 2011. aastal.

Püügiõiguse tasudest laekuvad summad katavad üldjuhul Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu tehtavaid kulutusi kalavarude uuringute, kalakasvatuse taastootmise ja kalapüügi järelevalvealaste projektide elluviimiseks.

Lisainfo: Pille Rõivas

Keskkonnaministeeriumi avalike suhete osakonna nõunik

Tel 626 2811, mob 506 4608 e-post pille.roivas@envir.ee

Allikas: Keskkonnaministeeriumi pressiteade 26. oktoober 2012

INIMESED KINKISID KALADELE POOLSADA ÕNNELIKKU AASTAT

Inimene otsib paremat ja kala sügavamat paika. Emajõe maalistel vanajõgedel on sügavust piisavalt ja tänu eurorahale pääsevad kalad nüüd avatud suudmetega vanadesse jõesängidesse ka kudema.

«Vanajõgede luhad on Peipsi ja Võrtsjärve latikatele ning teistelegi kaladele üliolulised kudemiskohad,» ütles MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus juhatuse liige kalateadlane Meelis Tambets.

Kevaditi suurvee ajal koevad paari-kolme meetri sügavustes vanajõgedes ehk Emajõe endistes sängiosades ning nende luhtadel paljud kalaliigid, näiteks haug, särg, säinas, linask, ahven, aga ka kaitsealune tõugjas ja vingerjas.

Paraku on Kärevere ja Võrtsjärve vahel laiuv Alam-Pedja looduskaitsealal Emajõe 55 vanajõe paljud suudmed setetest ummistunud ja luhad võssa kasvanud ning nii on kalade kudemispaidu vähemaks jäänud. Selle vea parandamiseks alustas Eesti Loodushoiu Keskus koos partneritega 2009. aastal projekti «Happyfish».

Paarkümmend vanajõge

Nüüd on pea neli aastat kestnud «Happyfish» finišisirgel: Alam-Pedjal on avatud kümne vanajõe suudmed, ligi 50 hektarit Emajõe luhta on võsast puhtaks tehtud ning Emajõgi on Haaslava kalamajandis kasvatatud 52 000 noore tõugja võrra kalarikkam.

«Kalad saavad nüüd vabalt Emajões ja vanajõgedes liikuda, nad ei jää vanajõgedes vee alanedes enam vangi,» märkis Meelis Tambets. Esimestena puhastati «Happyfishi» raames 2010. aastal Reku kandis Pudru ja Völlinge vanajõe suue settevallidest. Nüüdseks on puhtaks saanud ka Samblasaare, Kupu, Kärkna, Rõhu ning Kaevand 1, Kaevand 2, Kaevand 3 ja Kaevand 4 nime kandvate vanajõgede suudmed.

Vanajõgede süvendamisele kulus projektis «Happyfish» ligi 250 000 eurot. Lõviosa sellest rahast sai Eesti Loodushoiu Keskus euroliidu LIFE+ programmist.

Ettevõtmist toetasid peale loodushoiukeskuse ka keskkonnainvesteeringute keskus (KIK), projektis osalenud keskkonnauuringute keskus ja looduskaitseühing Kotkas. Viimane korraldas projekti osana Palupõhja looduskoolis ka neli väga menukat lastelaagrit.

Keskkonnateabe keskuse eestvedamisel tehti euroliidu ühtekuuluvusfondist saadud ligi 179 000 euroga puhtaks Lustivere, Puhja, Sibula, Lempsi, Hobuseraua, Väike-Kullassaare, Kõveriku ja Vanaviha vanajõgi. Mullu asustati Emajõkke 40 000 tõugjat, selle nädala alguses lasid loodushoiukeskuse juhatuse liikmed Meelis Tambets ja Jaak Tambets ning projektijuht Mart Thalfeldt Emajõkke veel 12 000 noort tõugjat. «Neid uhkeid kalasid, keda kutsutakse ka Emajõe lõheks, pole Emajões praegu ülearu palju,» märkis Meelis Tambets. «Loodame, et õige pea on neid meil juba palju rohkem.» Vanajõe suudmete avamise kõrval uuris loodushoiukeskus sedagi, kuidas muutunud olukord kaladele mõjub ning mis elu tõugjad Emajões elavad. Tõugjate uurimiseks panid teadlased nende kalade parajalt kopsakatele ehk 2–7-kilostele esindajatele külge saatjad.

Piiksuvad tõugjad

Pärast seda hakkasid teadlased ligi 60 raadiosaatjaga tõugjatelt piikse saama laialt rindelt. «Tõugjad liiguvad ikka väga laialt, nad saalivad regulaarselt Peipsi ja Võrtsjärve vahet,» ütles Meelis Tambets. Kalade õnnelik elu peaks Emajões kestma oma poolsada aastat, sest nii kaua peaksid vanajõgede nüüd avatud suudmed lahti püsima.

Mis saab teistest vanajõgedest? Teadlaste hinnangul pole ülejäänud vanajõgede avamine otstarbekas. «Mõni vanajõgi on Emajõest juba pöördumatult eraldunud ja kõiki neid ei ole mõtet lahti kaevata,» selgitas Meelis Tambets.

Viimased suuremad kaevetööd vanajõgedel tehti 1959. aastal ja 1960. aastatel, kui 28 suuremast luhaveekogust kaevati Emajõkke kanalid.

Uhke kala

- Tõugjas on Eesti suurim omamaine karpkalaline ning ainuke röövtoiduline nende hulgas. Eestis elab tõugjas peamiselt Peipsis ja Võrtsjärves ning nendega ühenduses olevates suuremates jõgedes, nagu Emajõgi ja Narva jõgi.
- Ka Emajõe lõheks kutsutav tõugjas elab meil kuni 10-aastaseks ja kasvab 7–8-, vahel ka rohkem kui 10-kiloseks.
- Punasesse raamatusse kantud tõugja püük on Eestis aasta ringi keelatud.

Allikas: MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus

<http://www.tartupostimees.ee/>

KOHA ON KALALETIS AUKOHAL

Võrreldes teiste meie vetes elutsevate ahvenaliste sugukonna esindajatega, väärib koha esiletõstmist nii maitsevuse kui suuruse, aga paraku ka kõrgusse pürgiva hinna poolest.

Kes koha tähelepanelikult silmitseb, leiab tema välimuses ühisjooni nii haugist kui ahvenast. Haugiga sarnaneb koha tänu pikale sihvakale kehale ja suus leiduvatele hammastele. Ahvenaga saab tuvastada ühisjooni uimede paiknemises ja ehituses ning nooremate kohade ristitriibulises mustris.

Sellised sarnasused kajastuvad ka koha inglisi-, saksa- või ladinakeelsetes nimetustes, milles kombineeruvad nii ahvena kui haugi nimed või nimeosad.

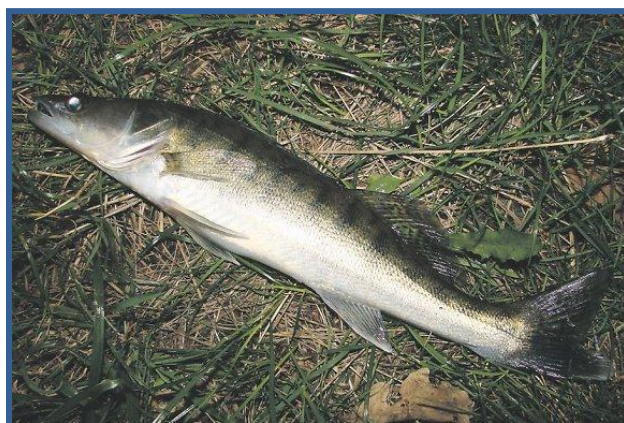
Mis puutub koha eestikeelsetesse rahvapärastesse nimetustesse, siis neid väga palju polegi. Pärimusnimetuste vaegus võib eeldatavalt olla tingitud kolmest asjaolust. Esiteks, Eesti veekogudes oli ja on selle kala levik piiratud. Koha elutseb meie mõlemas suurjärves, mõnekümnes Lõuna-Eesti järves ning mõnes suuremas jões. Siseveelistele elupaikadele lisanduvad ka mereveed, viimastest eeskätt Pärnu laht.

Teine nimetuste kasinuse põhjus tuleneb selle kala püügi eripärast. Erinevalt paljude teiste kalade püügist nõuab koha tabamine teadmisi ja oskusi.

Kolmandaks, selle kala laialdasele tuntusele ei aita kaasa ka tema mõnes mõttes varjatud eluviis. Aga mingid lisanimetused käibivad loo nimategelase suhtes ka eesti keeles. Esmalt otsene laen vene keelest sudak või selle mugandused sudak, sudakukala, kivisudak. Viimane nimetus peegeldab koha elamiseelistusi veekogus sügavusest ja põhja iseloomust lähtuvalt. Rannapiirkondades kutsuti koha vanasti nimedega rattapulk, kabakala või merekaru. Noori väikseid kohakalu kutsuti paljudes kohtades lihtsalt sõnaga nulp.

Maitsev ja liharohke kala

Koha kuulub ahvenaliste sugukonda – juba see fakt annab tagatise tema maitsevusele. Erinevalt ahvenatest ja kiiskadest, kelle väikesed mõõtmed ja torkivad uimed nende puhastamise vägagi tülikaks muudavad, kohal seda probleemi pole. Heade kasvutingimuste ja pika eluea kokkulangemiselt võib see kala saavutada päris aukartustäratavad mõõtmed. Eestis on rekordsuurusega koha kaaluks mõõdetud ligi 17 kilo. See on loomulikult erandlik suurus, kuid üle kümnekiloseid

kohasid on Eesti veekogudest veelgi püütud.

Väiksed kohad ei tohiks üldse kalarappijate kätte sattuda, sest kohale on kehtestatud päris arvestatava pikkusega alammõõt. Tänu suhteliselt suurtele mõõtmetele on koha lihtsam soomustest puhastada, ehkki need ahvenalistele omaselt ei kipu just kergesti naha küljest eralduma. Siit ka põhjus, miks vahel eelistatakse hoopis kohalt naha eemaldamist või valmistatakse see kala toiduks koos soomusrüüga. Soomustega koha sobib paraku vaid üksikute kalatoitude valmistamiseks.

Koha suurus tagab sellegi, et liha on kalas arvestataval hulgal ning luudki on suuremad. Viimane eripära aga võimaldab kalaluid lihtsamalt nii toiduvalmistamise kui söömise käigus eraldada. Otseselt söödava osa arvele langeb sudaku algsest kaalust keskmiselt 60%. Suurima osa koha puhastamisel tekkivatest kadudest moodustab pea. Arvestades selle kala vähest kättesaadavust ning kõrget hinda, proovitakse kalapeadki kasutada, nimelt vastavalt ettevalmistatuna kalasupiks leemematerjalina.

Põhitähelepanu koha söömisel kuulub ikkagi kalalihale. Kohafilee eripäraks on suhteliselt kõrge valgusisaldus vähese rasvakoguse taustal. Valke on koha toorfilees 18,5–20%, rasvu kõigest 1–2,5%, süsivesikuid glükogeenina üksnes jälgedena.

Valkude ja rasvade arvelt kujunebki kohalihatoiteline energeetiline väärtus, mis saajagrammise toorportsu korral jääb vahemikku 85–105 kilokalorit. Tegelikuses on see näit loomulikult suurem ja sõltub koharoa valmistamise viisist. Näiteks kohatükkide praadimisel kasutatav õli ja paneerimislisandid (jahu, riivsa, muna) panustavad tunduvalt kalorsuse tõusu.

Kohast saab maitsvat leent

Kohaliha rasvavähesus ei tähenda, et kogu kala kehas oleks rasva kasinalt. Väike osa üldrasvast paikneb lihaste vahel ja jõuab ka kalasööja kõhtu. Just sügisesed kohakalad paistavad silma sellega, et on talvetingimuste paremaks üleelamiseks (ehkki koha toitub ka talvel) endasse soetanud arvestatava rasvatagavara. See paikneb kõhuõõnes seedeelundite ümber, milles kala puhastaja võib oma silmaga veenduda. Paraku see rasv kalasööja toidulauale ei jõua. Erinevalt paljudest teistest kalaliikidest kohal naha all rasva peaaegu polegi. Seetõttu võibki toorkalalt naha julgelt eemaldada.

Koharümba rasvavähesus tingib sedagi, et suitsuahju nendel kaladel eriti asja pole. Kohaliha valgulise koostise eripära seisneb selles, et tugevastruktuurseid sidekoelisi moodustusi on tema lihas minimaalselt. Seega on valget tihket kohafileed lihtne termiliselt töödelda.

Jaheduses tarretuva toidupoolise valmistamisel saab kohakala keetmisel lisatuge nii naha- kui uimevalkude kollageenist moodustuvast želatiinist. Kohaliha meeldiv maitse on paljuski seletatav selles leiduvate ekstraktiivainete rohkusega. Eriti hästi eralduvad need ühendid selle kala keeduleemesse, andes keedusele sõna otses mõttes isuäratava toime ja meeldiva meki.

Kvaliteetse koharoa eelduseks on kala värskus. Kui tegu on omapüütud kalaga, siis värskusega probleeme ei teki. Ostetud kalade puhul võib see mõnikord siiski probleemiks osutuda. Põhjus on selles, et koha hind on nüüdisajal varude piiratuse ja suure ekspordinõudluse tõttu suhteliselt kõrge. See pole mitte viimaste aastate probleem, vaid üsna ammune nähtus. Juba XVIII sajandi lõpust pärineb Pärnust kirjalik ülestähendus selle kohta, et keskmise suurusega koha ja pangetäis räimi on ühes hinnas.

Kõrge hinna tõttu kipuvad kohad mõnes väiksema käibega kalaletis mõnikord liiga kauaks ostjat ootama jääma. Juhul kui koha nahk on kuivanud-tuhmunud, silmad auku vajunud ja lõpused hallikaks muutunud, on parem selline kala ostmata jätta.

Eksitada ei tasu ennast lasta ka värskest jäätükkide kuhilast, millel kalad lebavad, sest jää lisamine kauaseisnud kalu tagasi värseks ei muuda. Värskest kohast saab aga valmistada väga mitmesuguseid roogasid, alates kalasupist ja lõpetades vormiroogadega.

Sellest kalast tehtud toite võib sööja nautida nii kuumalt (supina, prae- või küpsekalana) või külmalt (kalasült, marineeritud koha). Oluline on seegi, et koha sobitub hästi kokku mitmesuguste lisanditega, näiteks köögiviljade, riisi, seente ja kastmetega.

Kvaliteetkalana pakutakse praekoha valmiskujul kas valges või punases kastmes. Eri piirkondades on levinud ka kohast valmistatud rahvusroad, näiteks Vene köögis hinnatakse täidetud koha, Ungari kulinaarias aga koha veinikastmes ja isegi kohamarjast valmistatud roogasid.

Meil kasutatakse toore kohakala säilitamiseks kõige rohkem sügavkülmutamist, üksikutes lõunapoolsetes piirkondades on vähesel määral levinud ka kohaliha kuivatamine, ent koha kalaliha rasvavähesus ei luba sellest tootest erilist maitsvust loota.

Allikas: www.maalet.ee

TEGEVUSGRUPP POOLA KALANDUSPIIRKONNAST KÜLASTAS VÕRTSJÄRVE PIIRKONDA

Kaks kuud tagasi augustis külastasid Võrtsjärve piirkonda seitsme erineva Poola kalandusgrupi esindajad, kokku 50 inimest, kellega arutati erinevaid kalandusega seotud küsimusi, vahetati kogemusi ning kohtuti Võrtsjärve kalanduspiirkonna juhatusega. 23. oktoobril külastas meid taas tegevusgrupp Poolast, seekord Kaszuby piirkonnast, kokku 30 inimest. Külalised võtsime vastu Võrtsjärve Külustuskeskuses, kus andsime üldise ülevaate piirkonnast. Edasi suundusime Valma paadimeistrite käe all valmivat kalepurjekat vaatama. Pikem jutuaajamine kohvitassi taga toimus Järveveere Puhkekeskuses, kus rääkisime piirkondades toimuvatest arengutest, probleemidest

ja tulevikumõtetest. Lisaks külastasime Oiu sadamat, kus Anmar Pihlak tutvustas sealseid tegemisi ning külaskäigu lõpetas lõunasöök Veldemani puhkemajas.

Kokku lepiti selles, et Poola ja Eesti koostöö jätkub, ning selles osas planeerime juba järgmise aasta suveks vastureisi Poola kalanduspiirkondadesse.

Augustikuise grupi tagasiside saadeti meile eraldi tänukirjana, kus kiideti eriti kohaliku suitsulatika maitset. Kirjas tuuakse välja ka see, et nad tahaksid latikat väga tagasi tuua oma toiduharjumustesse ning tutvustada meie latikat Poolas kui spetsiaalset Eesti regionaalset toodet – Võrtsjärve latikat. Samuti soovisid nad väga saada suitsulatika jm kalaroogade retsepte, mida neile kohapeal Lauri ja Jevgenia Koni poolt pakuti. Lisaks ootavad nad nõuandeid kuidas kala lõigata, maitsestada ja suitsetada (mis liiki puud kasutada).

Seega ehk on siis Võrtsjärve piirkonnale üks võimalikest turustuskanalitest väljapoole Eestit?

Pilt: Lauri Koni

PEAINSPEKTOR OSUTUS ISE RÖÖVPÜÜGI MAHITAJAKS

Peipsi järvel ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlema pidanud keskkonnainspektsiooni Lõuna regiooni peainspektor Tõnis Saariste asus loata kalapüüki hoopis ise mahitama, selgub värskest Tartu maakohtu otsusest.

Neli aastat Peipsil ebaseaduslikku kalapüügi vastu «võidelda» jõudnud Saariste (42) mõisteti kokkuleppemenetluse korras süüdi 12. oktoobril. Keskkonnainspektsiooni Lõuna regiooni kalanduse peainspektor jäi süüdi riikliku järelevalve ebaseaduslikus teostamises, ametiisikuna pistise võtmises ja korduvas altkäemaksuvõtmises. Liitkaristusena mõisteti talle kahe ja poole aasta pikkune tingimisi vangistus, millest realselt pidi Saariste ära kandma eeluurimisel vahi all oldud ühe k

Kõige kõnekam selle kohtuotsuse juures on tõdemus, et ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlema pidanud Saariste käitus risti vastupidi. Saaristed jälginud kaitsepolitseile hakkasid silma mitmed pealtnäha väiksemad kuriteod.

Nii avastas kapo, et Saariste teadis oma tuttava ja elukaaslase ettevõttes töötava Raul Kirchi vahendusel fakti, et Kirch ja kaks teist meest tegelesid Peipsil ebaseadusliku püügiga. Ometi ei teinud Saariste midagi selleks, et taolist tegevust tõkestada.

Veelgi enam - peainspektor osales isiklikult isegi ebaseaduslikult püütud ja nõuetekohaste dokumentideta kala müügi korraldamises. Ta hankis räabise püügi keeluajal röövpüüdjatele mõrraga püügiks kalapüügiloa numbrid, andis neile navigatsiooniseadme Garmin, kalapüügiks vajalikud mõrrad ja korraldas tema elukaaslasele kuuluva ettevõtte paadi korrashoidu.

Kõik vaid selleks, et seltskond saaks püügikeelu ajal ebaseaduslikult räabist püüdmas käia. Uurijail õnnestus tõendada, et ainuüksi tänavu maist juunini tõmbasid röövpüüdjad nii Peipsist välja 465 kilo räabist, millega tekitati räabisevarudele 16 292 eurone keskkonnakahju.

Allikas: <http://www.postimees.ee/>

EESTI SOOVIB KALANDUSES SUUREMAT TÄHELEPANU TURUARENDEUSELE

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder ütles kohtumisel EL kalandusvoliniku Maria Damanaki ning eesistuja Küprose põllumajandusministri Sofoclis Aletrarisega, et kalandussektor peab paremini ära kasutama turu võimalusi.

„Peame toetama eelkõige seda, et kalurid saaksid oma sissetuleku turult,“ ütles põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder. „Eesti prioriteet on eelkõige koostöö, seda nii rannapiirkondade kui tootjaühenduste näol. Samuti peame toetama turgude arendamist ning säilitama võimaluse viidata kala päritolule.“

Seeder rõhutas, et uuel finantsperioodil peab olema võimalik jätkata juba välja kujunenud koostöövormidega. „Kalandussektori edasiseks arenguks on oluline jätkata praegusel perioodil juba määratletud rannapiirkondadega,“ sõnas Seeder. „Kalanduskogukondadel peab olema tagatud võimalus rakendada eelkõige kalandussektori vajadustele suunatud strateegiaid. Seetõttu soovime, et liikmesriik võiks jätkata juba olemasolevate piirkondade ja tootjaühendustega.“

Kalakaubanduse valdkonnas rõhutas Seeder, et uuel finantsperioodil on oluline säilitada ladustamise toetus, et aidata sektorit võimalike turutõrgete korral kolmandate riikidega. „Erinevatel poliitilistel põhjustel esineb aeg-ajalt probleeme kala turustamisel Euroopa Liidust väljapoole. Samas on nn Ida turg meie kilule ja räimele üks peamisi eksportturge ning ladustamistoetus on kriitiliseks abiks ootamatute turutõrgete puhul,“ selgitas Seeder.

Seeder kohtus kalandusvoliniku ning eesistujariigiga EL põllumajandus- ja kalandusnõukogu raames, kus arutati uue finantsperioodi Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi eelnõud. Liikmesriikide esitatud seisukohtade baasil koostab eesistujariik kompromissettepaneku, mille põhjal jätkuvad arutelud põllumajandus- ja kalandusnõukogu ning mis läheb arutlusele ka Euroopa Parlamendi.

Lisainfo:

Karin Volmer
Põllumajandusministeerium
pressiesindaja
tel 625 6254
mob 5696 4876
karin.volmer@agri.ee

Allikas: <http://www.agri.ee/>

KADUNUKS JÄÄNUD MEES LEITI JÕEKALDALT SURNUNA

Nädalavahetusel tuli Lõuna prefektuuri korrakaitstajatel korraldada koguni kolm otsinguoperatsiooni, leidmaks kadunud või eksinud inimesi.

Laupäeval anti politseile teada 67-aastase mehe kadumisest, kellega lähedased said viimati kontakti sama nädala kolmapäeval, vahendas Lõuna prefektuur.

Otsingute käigus leiti Mäksa vallas Emajõe-Suursoost mehe paat ning sellest ka talle kuulunud mobiiltelefon. Mehikoorma kordoni piirivalvurite otsingud jõel sel päeval tulemusi ei andnud ning pimeduses töö katkestati.

Järgmisel hommikul naasid piirivalvurid taas jõele ning otsingutesse kaasati kopter ja jäljekoer. Ennelõunal tuvastas kopterimeeskond ühel jõekaldal surnukeha ning kontrollimisel selgus, et tegu oli otsitava isikuga.

Surnukeha saadeti kohtuarstlikule lahangule surma põhjuse väljaselgitamiseks.

Päev varem, reedel kella 17 paiku teatati Varnja kordoni piirivalvureile, et samal hommikul oli 51-aastane naine Emajõe-Suursoo kaitsealale marjule läinud ning ära eksinud.

Kuna naisel oli kaasas mobiiltelefon, said piirivalvurid temaga kontaktis olla ning täpsustada tema asukohta. Soo juurde sõitnuna lasid piirivalvurid õhku kaks raketti, andsid helisignaali märku, millises suunas liikuda ning kammisid sooümbrust läbi.

Naise sõnutsi nägi ta rakette ja kuulis ka sireeni. Vähem kui tund pärast väljakutse saamist kuulsid piirivalvurid juba eksinu hõikeid. Nad liikusid talle vastu ja tõid naise soost välja.

Laupäeva õhtul kella 19 ajal laekus Põlva politseile info, et Ahja vallas on kadunuks jäänud 81-aastane proua. Naise leidmiseks alustati otsinguid, milles osalesid politseinikud, piirivalvur ühes jäljekoeraga ning lisaks ka otsitava lähedased.

Pilkase pimeduse ja paksu udu tõttu tuli otsimine kella 0.40 ajal lõpetada. Hommikul jätkunud otsingutesse kaasati lisaks helikopter, Ahja Jahiseltsi jahimehed ja kohalikud elanikud.

Ennelõunaks leidis kopterimeeskond naise ühest metsaservast üles, ta vintsiti kopterile ning anti alajahtumise tõttu üle meedikutele. Selgus, et naine oli jalutama läinud ja ära eksinud.

Lõuna prefektuuri juhtimiskeskuse juht Ottomar Virk ütles, et isikute otsingud maastikul on aeganõudvad ja ressursimahukad. Seetõttu oli kohalikest elanikest palju abi.

«Mida suurem on kohalike ja vabatahtlike panus sellistesse otsingutesse, seda suurem on võimalus, et abivajajani jõutakse oluliselt kiiremini,» lisas ta.

Allikas: <http://www.tartupostimees.ee/>

PILTUUDIS - EESTI KALANDUSGRUPID KÜLASTASID HISPAANIAT

Täpsemalt juba novembri kuukirjas!

Pilt: Lauri Koni

STATISTILISI ANDMEID VÕRTSJÄRVE KOHTA

Võib leida [Keskonnainfo kodulehelt](#). Märgitud on näiteks püütud kalade kogused läbi aastate ja erinevate püügivahendite kasutamise hulk. Võimalik on otsida infot ka teiste veekogude, näiteks Emajõe, kohta. Kahjuks puuduvad veel andmed 2010-2012 perioodide kohta.

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent